

РЕШЕНИЕ

№ 13

гр. Кюстендил, 09.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, I СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ваня Др. Богоева

Членове: Веселина Д. Джонева
Мария Ст. Танева

при участието на секретаря Галина Г. Кирилова
като разгледа докладваното от Ваня Др. Богоева Въззивно гражданско дело
№ 20221500500363 по описа за 2022 година

Образувано е по постъпили въззивна жалба с вх. № 262104/21.04.2022 г. от адв. Т. П. от АК – Кюстендил в качеството ѝ на процесуален представител на Р. В. С. и въззивна жалба с вх. № 262157/26.04.2022 г. от адв. Ю. С., действащ в качеството си на пълномощник на „Георги Славов – Г.В.“ ЕООД с ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. Кюстендил, ул. „***“, и със съдебен адрес гр. Кюстендил, ул. ***, насочени против Решение № 260016 от 31.03.2022 г., постановено от РС – Кюстендил по гр.д. № 413/2021 г. по описа на същия съд.

С обжалваното решение по гр.д. № 413/2021 г. Кюстендилският районен съд е признал за установено по отношение на Р. В. С., че вземането на „Георги Славов – Г.В.“ ЕООД по заповед за изпълнение на парично задължение № 260024 от 19.01.2021г., издадена по ч.гр.д. № 71/21г. на Районен съд Кюстендил, съществува до размер от 4 317.34 лева, ведно със законна лихва, считано от 18.01.2021г., като до пълния предявен размер от 11 960 лева, е отхвърлил иска като неоснователен. Осъдил е Р. В. С. да заплати на „Георги Славов – Г.В.“ ЕООД деловодни разноски в размер на 1148.76 лева по гр.д. № 413/2021 г. и по ч.гр.д. № 71/2021 г.

С определение № 260251/20.06.2022 г. постановено по гр.д. № 413/2021 г. КнРС е изменил на основание чл. 248, ал. 1 ГПК решението си по делото в частта за разноските като е осъдил ответника С. да заплати на ищцовото дружество деловодни разноски в размер на 1448,76 лева вместо посочените в решението 1148,76 лева.

Въззивникът Р. С. обжалва решението в установителната му част с доводи за неговата неправилност. Оспорва изводите на районния съд за сключен договор за изработка между страните като необосновани, постановени в нарушение на материалния закон и по-конкретно разпоредбата на чл. 266 ЗЗД, вр. с чл. 14, ал. 1 ЗЗД и в противоречие със събраните по делото доказателства.

Счита, че първостепенният съд не е съобразил обстоятелството, че в случая не била подписана оферта за извършване на конкретни СМР като ответникът с направеното авансово плащане е потвърдил с конклюдентни действия съгласието си да сключи договор за изработка при условие, а ищецът в качеството си на изпълнител е действал без наличие на предварително съгласуване, поради което надхвърлил предварително договорения предмет, респективно претендираното допълнително възнаграждение е без основание.

Акцентираща, че по делото не са ангажирани от ищеца доказателства за последваща конкретизация на видовете и количества СМР, които да бъдат изпълнени на обекта, и аргументирайки се със събраните по делото доказателства твърди, че между страните не било постигнато съгласие относно подлежащите на изпълнение работи.

Твърди, че липсата на оферта към момента на устната договорка не съставлява доказателство за сключен договор за извършване на СМР, а съставеният от ответника акт образец 19 не може да се тълкува като конклюдентно действие на ответника, потвърждаващо съгласието му да сключи договор за СМР. Изразява становище, че фактът, че ищецът е изготвил този документ е ирелевантен за съществуване на договорното правоотношение, тъй като протоколите не били подписани от ответника, оспорени са от него и не са отразени в счетоводните му книги. Подчертава, че когато работите и/или възнаграждението не са конкретизирани в офертата, конклюдентните действия на възложителя съставляват израз на намерение за водене на преговори за сключване на договор за СМР с изпълнителя, но не и насрещно волеизявление за сключване на такъв договор.

Възразява срещу приетото от районния съд, че чрез конклюдентни действия се замества изричното волеизявление за приемане на предложеното изпълнение и страните са формирали съгласие за сключване на договора, като предвид липсата на доказателства относно договорените между страните цени, съдът е кредитирал тройната експертиза

Твърди, че решаващият състав не е взел предвид направеното оспорване от страна на ответника в последното о.с. з. по делото на комплексната съдебно-оценителна експертиза относно вложения материал и цената на труда /изготвена от в.л. П./, касаеща оценката на извършените СМР, която била определена на база справочника за цени в строителството кн. 3/2020 г. съобразени с коригирани пазарни цени в региона без вещото лице да е посочило кои фирми и цени в региона са изследвани, като с експертизата показателите били завишени в троен размер.

Изразява становище, че действителната пазарна оценка е отразената в допълнителната съдебно-оценителна експертиза за СМР на в.л. Л..

Позовавайки се на кредитираната от съда тройна експертиза, счита за доказано

възражението по чл. 265, ал. 1 ЗЗД, респективно налице са основания за уважаването му и намаляване възнаграждението на изпълнителя.

Иска се отмяна на решението в обжалваната му част и в условие на евентуалност се прави искане за изменението му до размер от 1170 лева. Претендират се разноските по делото.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК не е постъпил писмен отговор от насрещната страна.

С въззивната жалба на „Георги Славов – Г.В.“ ЕООД първоинстанционното решение се обжалва в отхвърлителната му част с доводи за неговата неправилност. Въззиваемото дружество се придържа към изложените в исковата молба и писмената защита доводи.

Счита, че районният съд неправилно е отхвърлил исковата претенция за сумата над уважения размер до пълния претендиран размер от 11960 лева и твърди че вложените от него труд и материали при извършването на процесните СМР са на значително по –висока стойност.

Извършва сравнителен анализ между заключението на първото вещо лице Н.Г. и заключението по изготвената тройна експертиза, като изразява становище, че районният съд е следвало да приеме за най-пълно и обективно заключението на в.л. Г., тъй като същата била извършила измерванията лично и на място и е констатирала в пълен обем реално вложените труд и материали на строителния обект, а заключението било определено като средноаритметична стойност по два способа /съгласно практиката на строителните фирми от региона и по справочника на цените в строителството/, като по този начин се доближавало в максимална степен до пазарния принцип на свободно договаряне на цените на СМР.

Акцентираща върху показанията на заинтересования по смисъла на чл. 172 ГПК св. В., който твърдял, че е запознат с договорка между баща му и изпълнителя за 120 лева на кв.м. Оспорва като недостоверни показанията на св. С., П. и В. относно извършените плащания в размер на 5000 лева през м.09/2020 г. и на 4000 лева през м. 10/2020 г., и твърди, че ответникът е заплатил на ищеца само сума в размер на 7000 лева през м. 12/2020 г., като при плащането не са присъствали други лица.

Позовава се и на заключението по ССЕ, според която двете процесни фактури с № 526 и № 527 са надлежно осчетоводени от ищеца, включени в дневника за продажби по ДДС и дължимия данък по тях е внесен, респективно счетоводните книги и отразяванията в тях са водени редовно.

Иска се отмяна на първоинстанционното решение в обжалваната част и уважаване на иска до пълния предявен размер от 11960 лева, както и присъждане на разноските за първоинстанционното производство в пълен размер. Претендират се и разноските пред въззивната инстанция.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК не е постъпил писмен отговор от насрещната страна.

Съдът, след съвкупен анализ на доказателствения материал по делото и като съобрази,

че е сезиран с редовни и допустими за разглеждане жалби, подадени от лица, легитимирани чрез правен интерес от обжалване акта на РС Кюстендил, по същество дава следното разрешение на спора от фактическа и правна страна:

При служебна проверка по реда на чл.269 от ГПК, съдът констатира, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

По правилността:

Съгласно чл. 269, изр. 2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото във въззивната жалба, респ. насрещната въззивна жалба като служебно правомощие има да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение. В този смисъл са и дадените указания по тълкуването и прилагането на закона в т. 1 от Тълкувателно решение № 1/2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Задължение на въззивния съд е да се произнесе по спорния предмет на делото, като извърши самостоятелна преценка на събраните по делото доказателства и формира свои фактически и правни изводи, като обсъди и своевременно заявените доводи и възражения на страните.

Пред РС Кюстендил е заявена от „Георги Славов – Г.В.“ ЕООД срещу Р. В. С. искова претенция по чл.422 ГПК вр. чл. 266, ал. 1, изр. първо ЗЗД с искане да бъде признато за установено по отношение на ответника, че дължи на ищцовото дружество сумата от 11 960.00 лева с включен ДДС, дължима на основание издадена фактура №0000000527/05.01.2021 г. за извършените от дружеството по възлагане от Р. В. С. строително монтажни работи /СМР/, изразяващи се в демонтаж на стар покрив и монтаж на изцяло нов по съществуващите контури на стария покрив, доставка и монтаж на улук, водосточни тръби, кривки, ъгли, казанчета, както и реализирани от изпълнителя транспортни разходи до строителен обект, представляващ собственост на възложителя С. – жилищна сграда – къща, находяща се в с. Лиляч, община Невестино, на главната улица /без име/ № 14, съгласно сключен между страните неформален договор за изработка от дата 09.09.2020 г., като конкретно извършените и подлежащи на заплащане СМР са обективирани в протокол /Акт образец 19/ за установяване завършването и заплащането на натурални видове СМР и на базата на този протокол са изчислени сумите за плащане по издадената от изпълнителя фактури № 0000000526/18.12.2020 г. в размер на 7000 лева с включен ДДС, отразяваща извършено от възложителя авансово плащане и фактура № 0000000527/05.01.2021 г., по която неиздължената сума е в размер на 11 960.00 лева с включен ДДС, ведно със законната лихва, считано от 18.01.2021 г. до изплащане на вземането, за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение № 260024/19.01.2021 г. по ч.гр.д.№71/2021 г. по описа на РС Кюстендил.

Уважаването на претенцията за установяване на съществуването на вземането на „Георги Славов – Г.В.“ ЕООД, за което е издадена заповед за изпълнение по реда на чл. 410 ГПК по ч.гр.д. №71/2022 г. по описа на Районен съд – Кюстендил, е предпоставено от установяване при условията на пълно и главно доказване от страна на дружеството на

следните материалноправни предпоставки: съществуване на правоотношение между страните, възникнало от валидно сключен договор за изработка с твърдяното от ищеца съдържание; точно изпълнение в количествено, качествено и времево отношение на работата, за която изпълнителят се е задължил –демонтаж на стар покрив и монтаж на изцяло нов по съществуващите контури на стария покрив, доставка и монтаж на улук, водосточни тръби, кривки, ъгли, казанчета, както и реализирани от изпълнителя транспортни разходи до строителен обект и с оглед твърденията на ищеца – необосновано неприемане на работата от страна на възложителя – ответник Р. В. С..

За да докаже наличието на сключен устен договор за строителство ищеца се позовава на показанията на разпитаните в производството свидетели. С показанията си свидетелите Т., М. и А. сочат, че работили на обекта по изграждане на покрив в къщата на ответника в с. Лиляч. Т. работил като зидар и кофражист покриви, като твърди, че основно той е изработил новия покрив. Свидетелите М. и А. работили като общи работници при ищеца и помагали в изграждането на покрива и снабдяване с необходимите строителни материали.

Настоящия съдебен състав намира, че забраната за установяване на договори със свидетелски показания по чл.164, ал.1, т.3 ГПК е относима към неформалните договори, за действителността на които не е необходим писмен акт. В случая, претендираната сума е в размер над 5000 лева, при което договорът за възлагане на строителство не подлежи на установяване с гласни доказателства с оглед на определения максимален размер, до който те са допустими.

Въпреки това настоящият въззивен състав приема, че се доказва сключването на договор за изработка между страните. За да достигне до този извод съдът съобрази процесуалното поведение на ответника, който в хода на производството поддържа две защитени тези – първата, свързана с изначално отричане за постигане на такава договорка с ищцовото дружество, докато втората е насочена към въвеждане на възражения за неточно изпълнение на договорената работа. Признанието на ответника е функционално обвързано и с установените в производството факти, а именно, че реално са извършени сочените от ищеца СМР.

Въз основа на установеното настоящия съдебен състав прави извод, че между страните е възникнало валидно правоотношение по договор за изработка - извършване на процесните СМР. С оглед на изложеното съдът намира, че по делото ищецът при условията на пълно и главно доказване ангажира доказателства за наличие на първата кумулативна предпоставка за уважаване на иска - наличието на валидно облигационно правоотношение между страните по сключен устен договор за строителство от 09.09.2020г.

Задължението за плащане по договор за изработка става изискуемо след приемане на извършената работа - чл.264, ал.1 ЗЗД. Работата се счита приета, ако възложителя при приемането ѝ не направи възражения за неправилно изпълнение. Възложителят не дължи възнаграждение, когато извършената работа не съответства на възложената.

Договорът за строителство, като вид договор за изработка, притежава основаните

правни белези на последния, но и допълнителни особености, налагащи и специфично проявление на задълженията на възложителя и изпълнителя – строител. Макар в действащото ни право да липсва легална дефиниция на договора за изпълнение на строеж, той е изрично регламентиран в чл.157, ал.1 ЗУТ и чл.163, ал.1 ЗУТ, а правната теория и съдебна практика го определят като възмезден, неформален, каузален, консенсуален, с продължително изпълнение и двустранен. Последното означава, че породените със сключването му задължения, които са генетично и функционално свързани, са и за двете страни. Договорът за строителство може да бъде приет и като алеаторен договор, доколкото в течение на изпълнението му е допустимо да бъдат променени първоначално дължимите от страните престации.

Нормативно установено изискване /чл.170, ал.1 ЗУТ/, характерно за този вид договор, е документиране изпълнението на задължението на страните. На документиране, по силата на изрично разпореденото от закона, подлежат и всички предписания, свързани с изпълнението на строежа. Поради тази специфика на договора за строителство, сключването му поражда, наред с правните последици, чието съдържание е определено по волята на страните и други права и задължения, които по вид и съдържание се определят от закона, т.е, без да е необходимо волеизявление на съконтрагентите.

Ищецът представя като доказателство протокол за установяване завършването и заплащането на натурални видове СМР /акт обр. 19/, върху който обаче липсва подпис на възложителя, при което последният като частен свидетелстващ документ не може да обвърже съда.

От показанията на разпитаните по делото свидетели се установява безспорно, че работата е приета от възложителя, като същия не е направил никакви възражения относно некачествено изпълнение – в този смисъл показанията на св. Т., М. и А., които съдят цени като достоверни доколкото са взаимно допълващи се и подкрепени от останалия доказателствен материал. Действително свидетеля С. излагат твърдения за „скосен покрив“ и „къси сачаци“, но при липсата на данни същият да е присъствал при уговаряне параметрите на договора, не може съдът да възприеме като достоверни неговите твърдения и дали същите сочат именно некачествено изпълнение на СМР на покривната конструкция. От заключението на комплексната съдебно-техническата експертиза се установява, че жилищната сграда и покривът са в завършен вид, което се установява и от приложения към заключението снимков материал. Посочени са конкретните видове и стойности на извършените СМР, като е определена и стойността на вложените материали и труд.

Съпоставяйки двустранния характер на процесния договор безспорно основните задължения на възложителя са да заплати уговореното възнаграждение и да приеме извършената работа. Възложителят е длъжен да плати възнаграждение на изпълнителя, тъй като договора е възмезден. Възнаграждението трябва да се договори изрично, тъй като е елемент от същественото, задължително съдържание на договора. Съдебната практика е приела, че договорът за изработка е действителен, макар в него да не е фиксирана твърда цена на възложените работи, ако стойността им е посочена по прогнозни цени

/Решение №402/2000 год. по Г.д. №1307/1999 год. на ВГО на ВКС/. Ако възнаграждението е уговорено по прогнозни цени, то се установява при приемане на работата. В случая от показанията на св. В. – син на ответника, се установява, че страните са постигнали договореност за 120 лв. на кв.м. покривна конструкция.

Съпоставяйки изложеното до тук, съдът намира, че са налице и останалите предпоставки на чл.266, ал.1 ЗЗД - от събраните по делото доказателства се установява, че ответникът е приел извършените СМР, тъй като е влязъл във фактическа власт на изработеното. Приемането на извършената работа не е само право, но и задължение на възложителят - чл.264, ал.1 ЗЗД. При приемането възложителят е длъжен да прегледа работата и направи възражения за допуснатите недостатъци или отклонения от поръчката, освен ако изпълнителят е знаел за тях. Следователно, законът го задължава да направи такива възражения, освен ако се касае до недостатъци, които не могат да се открият при обикновения начин на приемане и се появят по късно. Сроковете за упражняване на такива възражения са посочени в чл.265, ал.3 ЗЗД - шест месеца, а при строителните работи - пет години. Приемането на извършената работа обхваща два момента: първо - фактическо получаване на изработеното и второ - признанието, че изработеното съответства на поръчаното. Или приемането има фактическо и правно действие. От събраните по делото гласни доказателства, както и от заключенията на СТЕ безспорно се установи, че обектът е бил завършен към датата на експертизите, като не са констатирани недостатъци. Ищецът - изпълнител по договора за строителство носи тежестта на докаже, че работата е приета, от който момент съобразно чл.266, ал.1 от ЗЗД настъпва изискуемостта на вземането му за заплащане на възнаграждение.

При така изложените констатации съдът приема исковата претенция за доказана по основание.

Относно размера на същата съдът следва да съобрази, както представените от ищеца две фактури, остойностяващи извършените СМР, така и ангажираните в производството писмени /разпечатка от движението по банковата сметка на ответника/ и гласни доказателства, сочещи на заплатена в повече от страна на ответника авансова сума.

От банковото извлечение се установява, че ответника на 11.09.2020 г. е изтеглил сумата от 5 000 лева, а на 29.10.2020 г. е изтеглил сумата от 4 000 лева. Данни за заплатено авансово плащане в размер на общо 9 000 лева се съдържат и в дадените пред районния съд показания на свидетелите С., П. и В..

На другата плоскост е приложената Фактура №0000000526 с дата на издаване 18.12.2022 г. за авансово плащане в размер на 7 000 лева. На последната липсва подписа на задълженото лице ответника С..

Безспорно е, че фактурата е издадена след изпълнението на процесния договор – през месец декември 2020 г. По отношение на данъчните фактури следва да се приеме, че формалната им доказателствена сила, като частни свидетелстващи документи, обхваща единствено писменото изявление и авторството, но не и други факти. С оглед на

установеното от фактическа страна, при преценка наличието на валидно постигнато договорно правоотношение, съдът съобразява трайно установената съдебна практика на ВКС, обективизирана в решения по т.д.№991/2009г., II т. о.; т.д.№465/2010г., II т. о.; т.д. №2334/13г. на II т. о., т.д.№380/2008г., I т. о.; т.д.№137/2012г. на II т.о.; т.д.№465/2010г. на II т.о., т.д.№588/2010г. на II т.о.; по т.д.№416/2010г. на I т.о. и др., според която първичните счетоводни документи и вписванията в счетоводните книги следва да се преценяват от съда според тяхната редовност и съобразно другите доказателства по делото. При липса на подпис за получател от лице, което е отговорно да оформи съответната стопанска операция, фактурата, като частен свидетелстващ документ, не представлява годно доказателство за извършени фактически действия по получаване и приемане на стоките, нито пък доказателство за облигационна обвързаност между страните по силата на неформални договори.

При тези данни съдът намира за оборена доказателствената стойност на процесната фактура с оглед останалите обсъдени по-горе доказателства, които са взаимно допълващи се и кореспондиращи със събрания доказателствен материал, при което за доказано се приема, че ответника е заплатил авансово на ищеца сумата от 9 000 лева.

При липса на писмени документи относно вида, количеството и стойността на възложените и изпълнени СМР, при определяне размера на претенцията съдът следва да съобрази експертните заключения, изготвени по делото.

И с двете въззивни жалби се възразява срещу решението на районния съд да се съобрази с изготвената и приета по делото комплексна съдебно – техническа експертиза, изготвена от трите вещи лица – П., С. и П.. Настоящият въззивен състав не споделя доводите на жалбоподателите за необективност на заключението по комплексната експертиза. Съдът го кредитира предвид факта, че същата е изпълнена от експерти – инженер и архитекти, което е гаранция за всестранна оценка на поставените задачи. Заключението на трите вещи лица е обосновано подробно, като експертизата е изготвена след посещение на място и при присъствието на страните. Експерта П. подробно в съдебно заседание е обосновала как е формирала цените в оценителната част, в частност защо не са включени транспортните разходи. Логично обосновано е да не може да бъдат оценени работи, които са скрити и до които експертите не са имали достъп и то при липсата на предварително договорени СМР, които следва да бъдат изпълнени. Противното би обосновало изготвянето на едно невярно заключение, базирано само на твърдения на едната страна, което безспорно води до нарушаване принципът на равенство на страните в процеса.

Съобразявайки комплексната съдебно – техническа експертиза съдът отчита, че иска е основателен до размера от 4 317.34 лева.

Относно недоказаността на възражението на ответника по чл.265 ЗЗД настоящият съдебен състав изцяло споделя мотивите на районния съд. При липсата на доказателства за уговорените видове и стойности СМР е невъзможно да бъде обследвано соченото от ответника наличие на некачествено изпълнение. Безспорно установено в производството е,

че покривната конструкция е в завършен вид и сградата е годна да служи по предназначение, което обстоятелство е установено от експертните заключения.

От горните обстоятелства, съдът прави извода, че ответникът е влязъл във фактическа власт на сградата, като липсват доказателства в цитираните по-горе срокове за направени възражения за некачествено изпълнение на процесните СМР след тяхното извършване. Изложеното, води на извода, че изработеното е прието от възложителя, чрез конклюдентни действия. В тази връзка следва да се отбележи, че от показанията на свидетелите Т., М. и А. се установи, че ответникът всекидневно е присъствал на обекта и е контролирал ежедневно извършването на строително-монтажни работи и е имал възможност по всяко време да направи възражения за некачествено изпълнение на СМР, като не е направил такива. След като работата е приета, възложителя дължи заплащане на уговореното възнаграждение в установения от комплексната експертиза размер.

Поради съвпадане на крайните изводи на въззивната и районната инстанция, обжалваното решение, като правилно, следва да бъде потвърдено.

По разноските

С оглед изхода на спора и неоснователността на въззивните жалби, подадени от двете страни, разноси не следва да се присъждат.

Мотивиран от горното и на основание чл.271 от ГПК, Окръжен съд Кюстендил

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260016 от 31.03.2022 г., постановено от РС – Кюстендил по гр.д. № 413/2021 г. по описа на същия съд.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____